

Jan Charytański

"Die vier Evangelien : eine praktische Lesehilfe", Paula Seethaler, Freiburg-Basel-Wien 1970 : [recenzja]

Collectanea Theologica 42/1, 218-219

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kreślić, że uwypuklono mocno aktywność i samodzielność katechizowanych. W podręczniku dla katechety klasy szóstej odnajdujemy we wstępie bardziej szczegółowe omówienie wszystkich stosowanych metod. Ponadto trzeba dodać, że oba tomy powstawały w oparciu o doświadczenie. Wiele podsuwanych ujęć czy form przeszło uprzednio próbę w terenie.

Co prawda nowy program zachodnoniemiecki nie pokrywa się z nowym polskim programem i zawarte w omawianej pozycji materiały nie mogą bezpośrednio służyć praktyce katechetycznej, niemniej troskliwy katecheta znajdzie tam wiele cennych wskazówek, a przede wszystkim bogaty materiał faktyczny np. odnośnie do innych religii świata, zagadnień z historii Kościoła itp. Przede wszystkim jednak można tę pozycję polecić wykładowcom katechetyki i autorom podręczników. Zarówno odważne analizy egzegetyczne i teologiczne, jak i podkreślanie metod aktywnych może wzbogacić naszą refleksję i poprzez konfrontację ze środowiskiem ożywić praktyczną katechezę.

Ks. Jan Charytański SJ Warszawa

Paula SEETHALER OSB, *Die vier Evangelien. Eine praktische Lesehilfe*, Freiburg—Basel—Wien 1970, Herder, s. 254.

Po wielu latach oderwania pobożności wiernych od Pisma św., powróciło ono do rąk szerokich warstw wiernych w Kościele katolickim. Decydującą rolę odegrały tu postanowienia Soboru Watykańskiego II. Od postulatu jednak do prawdziwej realizacji droga jest daleka. Przedział kilku tysięcy lat, różnica kultury i języka, sprawiają, że tekst Pisma św. jest dla współczesnego człowieka zbyt trudny, niezrozumiały, aby mógł stać się bezpośrednim pokarmem życia. Nie wszystkich stać na studiowanie obszernych, naukowych komentarzy. Toteż *Katholisches Bibelwerk* stara się o przygotowanie odpowiedniej pomocy.

Omawiana obecnie pozycja ma się przyczynić do przybliżenia wiernym Nowego Testamentu. Autorka jej, Paula Seethaler OSB, była do tego dzieła szczególnie przygotowana nie tylko przez gruntowną znajomość współczesnej wiedzy biblijnej, ale jeszcze bardziej przez długoletnią praktykę dydaktyczną na dwuletnich kursach biblijnych, organizowanych dla świeckich przez *Katholisches Bibelwerk*.

Powyzsze założenia i cele w ogromnej mierze wyznaczyły charakter pracy. Autorka przechodzi nieomal wiersz po wierszu cztery Ewangelie ukazując stotną, zawartą w nich treść. Komentarz szczegółowy każdej Ewangelii poprzedzony jest krótkim, treściwym wprowadzeniem. Szczególnie mocno podkreśla w nim autorka specyficzną teologię każdego z autorów natchnionych. Nie wchodząc w tajniki warsztatu naukowego ukazuje podobieństwa i różnice, wzajemną zależność, historię redakcji itp. Łatwiejszym miejscom poświęca aledwie kilka wierszy, ujmujących współczesnym językiem istotną treść przepowiadania ewangelicznego. Perykopy trudniejsze omawia szerzej. W jednym i drugim wypadku jednak koncentruje się przede wszystkim na treści eologicznej przepowiadania, a nie na samym wydarzeniu np. zwiastowanie, nawiedzenie... W tych miejscach podkreśla związek obu Testamentów.

Zbyt obszerny temat jak na jeden tomik sprawił jednak, że odczuwa się brak wielu koniecznych wyjaśnień. Poszczególne zespoły perykop nie posiadają ogólnego wprowadzenia, czytelnik więc nie będzie mógł zrozumieć powiązania z kontekstem. Nigdzie również autorka nie zajmuje się zagadnieniem odzajów literackich, co mogłoby usunąć wiele niepotrzebnych nieporozumień. Wreszcie teologia poszczególnych autorów natchnionych, ukazana we

wstępach, nie zawsze jest dostrzegalna w ujmowaniu poszczególnych opowiadań na przykład o cudach Jezusa Chrystusa. Pewnym brakiem, zdaje się, jest również styl tytułów poszczególnych grup tematycznych czy perykop, ujętych zbyt wydarzeniowo bez wyraźnego podkreślenia teologii, przepowiadania. Czytelnik mimo woli może poprzestać na samym wydarzeniu nie dostrzegając jego kerymatycznej wypowiedzi. Nigdzie również nie odnajdziemy nawiązania do życia, ukazania perspektywy horyzontalnej objawienia.

Ks. Jan Charytański SJ Warszawa

Alfons DEISSLER, *Ich werde mit dir sein. Meditationen zu den Fünf Bücher Moses*, Freiburg—Basel—Wien 1969, Herder, s. 156.

W Kościele posoborowym Pismo św. ma stać się istotnym źródłem wszelkiego nauczania, a także całego życia wiary. W zreformowanej liturgii wierni spotykają się bogactwem czytań zarówno z Nowego i Starego Testamentu. Istnieje jednak zasadnicza trudność. Większość wiernych, nawet religijnie zaangażowanych i posiadających wyższe wykształcenie, nie jest przygotowana do przyjęcia we wierze posłannictwa Pisma św. Wychowanie religijne, jakie otrzymali katolicy zachodnioniemieccy w swych latach dziecięcych, nie przygotowało ich na wielkie zmiany, jakie zaszły w bilistycie katolickiej ostatnich lat. Myśl o naglącej potrzebie przygotowania wiernych nakłoniła Alfonsa Deisslera, znanego biblistę z Fryburga, do przygotowania omawianej książki.

Zasadniczym tematem książki jest Pięcioksiąg Mojżesza, zdaniem autora nie wykorzystywany należycie w katechezie i w duszpasterstwie. Zgodnie z nauką współczesnej biblistyki autor nie przechodzi ksiąg w ich obecnym układzie, ale rozpoczyna od podstawowego doświadczenia narodu wybranego tj. od Wyjścia. Omawia objawienie imienia Bożego, prawo Przymierza, zawarcie Przymierza, duchowość Przymierza i wreszcie wyznanie wiary, podkreślające Boga zaangażowanego w historię swego ludu. Można powiedzieć, że tak właśnie określa autor istotny sens tych rozdziałów Pisma św. nadając im tytuł „Bóg i lud Boży”.

Cofając się niejako autor omawia powołanie Abrahama i jego wiarę, przymierze Abrahamowe, a wreszcie sen Jakuba. Autor podkreśla przede wszystkim, jak doświadczenie wyjścia rzutowało na ujęcie wydarzeń poprzedzających. Temu działowi nadał autor tytuł „Bóg i Ojcowie”.

Dopiero na końcu książeczki omawia autor pierwsze rozdziały księgi Rodzaju, jahwistyczny i kapłański opis stworzenia, wtargnięcie grzechu w życie człowieka, historię Abla i Kaina, a wreszcie przymierze z Noem. Tu również podkreśla autor specyficzną perspektywę, przenikającą wszystkie te opowiadania biblijne, a mianowicie historię Boga z ludźmi.

W każdym rozdziale tej niewielkiej książeczki autor na pierwszym miejscu zaznacza czytelnika z historią redakcji i historią rozwoju form danego tekstu, przede wszystkim jednak główny akcent kładzie na myśli teologicznej, oraz aktualności tego tekstu w życiu Kościoła poprzez związek z Jezusem Chrystusem.

Autor potrafi mówić o sprawach najtrudniejszych w sposób przystępny i przekonujący. Książka przeznaczona jest przede wszystkim dla katolików świeckich, wydaje się jednak, że można ją polecić wszystkim katechetom. Pomoże na pewno w przygotowaniu autentycznego wykładu Pisma św. dla katechizowanych.

Ks. Jan Charytański SJ Warszawa